

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา คดีปกครอง พ.ศ. 2542 ศึกษากรณี บทบาทของ ทนายความในการดำเนินคดีปกครอง
คำสำคัญ	ทนายความ/กระบวนการพิจารณาคดีปกครอง/พระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
นักศึกษา	ธนวัตร คุณคำตา
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกพงษ์ สารน้อย
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2567

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมาของเรื่องหลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิ ความเสมอภาค ระบบศาล ความเป็นมาของทนายความ บทบาทและความสำคัญของทนายความในกระบวนการพิจารณาคดีประเภทต่างๆ โดยเฉพาะในคดีปกครองและกำหนดให้มีทนายความในการดำเนินคดีปกครองของกฎหมายต่างประเทศ โดยวิเคราะห์ปัญหาบางประการที่เกิดจากการที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ไม่ได้กำหนดให้มีทนายความในการพิจารณาคดีเหมือนเช่นในกรณีของกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครองของสาธารณรัฐฝรั่งเศสและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ต่อไป

จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ของไทยนั้น ไม่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่และไม่ได้กำหนดให้มีทนายความในการดำเนินคดีก่อให้เกิดปัญหาบางประการขึ้นดังนี้ 1) ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในการดำเนินคดีระหว่างเอกชนและหน่วยงานของรัฐ 2) ปัญหาในเรื่องการกลั่นกรองคดีขึ้นสู่ศาลปกครองและกลั่นกรองข้อเท็จจริงเข้าสู่กระบวนการพิจารณา 3) ปัญหาในเรื่องสิทธิในการเข้าถึงทนายความและค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความในคดีปกครอง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขโดยกำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้คดีที่มีการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายหรือกรณีฟ้องตามข้อพิพาทในการปฏิบัติตามสัญญา ต้องดำเนินการ โดยมีทนายความเป็นตัวแทนในการดำเนินคดี เพื่อที่จะช่วยเหลือและรักษาสิทธิของประชาชนในการเรียกค่าเสียหาย

จากรัฐ และยังช่วยกลั่นกรองคดีที่จะขึ้นสู่ศาลและกลั่นกรองข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์เข้าสู่กระบวนการพิจารณาทำให้คดีขึ้นสู่ศาลและระยะเวลาในการพิจารณาคดีของศาลน้อยลง และควรกำหนดให้มีกลไกรองรับในการจัดหาทนายความโดยไม่เป็นภาระแก่ประชาชน และกำหนดให้ทนายความที่จัดให้ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด เพื่อให้ได้ทนายซึ่งมีความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือประชาชน

THEMATIC TITLE	LEGAL ISSUES RELATING TO THE ENFORCEMENT OF THE ACT ON ESTABLISHMENT OF ADMINISTRATIVE COURTS AND ADMINISTRATIVE COURT PROCEDURE B.E. 2542 (1999) : A CASE STUDY OF THE ROLE OF LAWYERS IN ADMINISTRATIVE LITIGATION
KEYWORDS	LAWYER / ADMINISTRATIVE COURT PROCEDURES / ADMINISTRATIVE COURTS AND ADMINISTRATIVE COURT PROCEDURES ACT, B.E. 2542 (1999)
STUDENT	TANAWAT KHOONKHAMTA
THEMATIC ADVISOR	ASSISTANT PROFESSOR DR. EKKAPONG SARANOI
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS PUBLIC LAW
FACULTY	SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2024

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper are to study the concepts, theories, background of the legal principles on rights, equality, the court system, the origin of lawyers, the role and importance of lawyers in the legal proceedings of various types of cases, particularly in administrative cases, as well as the requirements to appoint lawyers to represent parties in administrative litigation under foreign laws. In order to provide guidelines for improving The Act on Establishment of Administrative Courts and Administrative Court Procedure B.E. 2542 of Thailand, this study examines the legal issues arising from the provisions of the Act. Unlike the Administrative Court Procedure Acts of the French Republic and the Federal Republic of Germany, the Administrative Courts and Administrative Court Procedures Act of Thailand does not require lawyers to represent parties in administrative litigation.

The findings show that the The Act on Establishment of Administrative Courts and Administrative Court Procedure B.E. 2542 of Thailand does not mandate the presence of lawyers during litigation or define their duties and responsibilities. This has led to some legal in the following areas: 1) Disparities in litigation between public and private entities; 2) The process of

selecting cases for the Administrative Court and qualifying facts for consideration; and 3) Right to access lawyers and the lawyer fee in administrative cases.

Therefore, the author is of the opinion that the provisions of The Act on Establishment of Administrative Courts and Administrative Court Procedure B.E. 2542 should be amended to require the appointment of lawyers to represent parties in cases involving damages or lawsuits arising from contractual disputes. This is to assist and protect citizens' rights to claims damages against the state, as well as to assist in the screening of cases that will be heard in court and the gathering of pertinent information for the proceedings. Furthermore, by doing so, the duration of trial is shortened. There should be a system in place to make access to legal representation affordable for the general public, and the state-provided lawyers must meet certain requirements. This is to ensure that the general public has access to competent and experienced lawyers for legal assistance.